

ara mız da

Sayın üyemiz,

Türkiye son aylarda sürekli enerji bunalımı ile iç içe yaşıyor. Durumu yalnız arızalara ve planlardaki gecikmelere başlamak yanlış olacaktır, öncelikle sorunun süreklilik taşıdığını, kısa bir zaman diliminde gelişmiş olaylar olmadığını biliyoruz. İkinci olarak da enerji sektörünün iktidarların politik tercihleri ile ne denli bağlı olduğu açık bir gerçek. Uygulanan politikalar da uygulayanların sınıfsal çıkarları ile bağımlı olduğuna göre sorunun politik özünün kavranmasının ne denli önemli olduğu ortaya çıkmaktadır. Ülkemizde enerji bunalımı şu yada bu boyutta 1970'ten beri yaşanmaktadır. 1973, 1975 ve 1977 yılları bu bunalımın doruğa vardığı yıllar oldu. Açıkça gözlenen bir olgu da her geçen yıl sorunun daha da büyümesi ve toplum yaşamına daha büyük boyutlarda yansması. Bu gelişmeler yanlış enerji politikası ve uygulamaların birikerek sorunu çözümsüz noktalara vardığını kanıtlıyor. Çözumsuzluğun yarattığı panik içinde sermaye iktidarlarınca bulunan pahalı, dışa bağımlı yöntemler ise ekonomik bunalımın içinde olan ülkemizde ilerideki yıllar için çözüm olmaktan çok bunalımı derinleştiren nedenler olarak karşımıza dikiliyor.

Halbuki günümüzde elektrik enerjisi sanayi ve toplum yaşamının vazgeçilmez unsuru durumuna geldi. Toplumların gelişmişliği, kalkınma olgusu, kişi başına düşen elektrik enerjisi üretimi ile ölçülüyor. Gelişen teknolojik yapı ve toplum yaşamı daha çok elektrik enerjisine gereksinim duyuyor. Durum böyle olunca da halkın çıkarları doğrultusunda enerji üretimi önemli bir amaç olarak ortaya çıkıyor. Yıllardır böylesi bir çabayı ülkemizde gözlemek olanaklı değil. Bugün halkın % 50'si elektrikten yoksun ve kişi başına elektrik enerjisi üretimi 448 kWh ile çok düşük düzeyde. Özellikle kırsal alanda toplumun elektriğe olan talebi hâlâ seçimlerde oya çevrilebilir bir araç olarak görülüyor, iktidarlarca bu durumlar hiç önemsenmezken, önemle üzerinde durulan tek konu enerji yetersizliğinin sermayeyi etkilemesidir. Bunalımın bu noktaya varması durumunda soruna hemen hayati bir önem kazandırılıyor, sonra da "olmayan enerji en pahalı enerjidir" anlayışı içinde gaz türbinleri gündeme geliyor. Pahalı üretim, dışa bağımlılığın pekişmesi sermayenin sorunu değildir. Çünkü pahalılıktan da dışa bağımlılıktan da etkilenen geniş emekçi yığınlardır.

Ülkemiz 1995'lere dek elektrik enerjisi üretimine yetecek birincil kaynaklara sahip. 75 milyar kWh'lık su potansiyelimizin bugün ancak % 10'u kullanılabilir. Linyit yataklarının özel sektörün elinde oluşu daha fazla üretim yapmayı engelliyor. Bugün özel sektörün elindeki rezervler bile yeterince bilinmiyor. Sonuç olarak da gerçekçi planlar yapılamıyor. Kar amacı ile yataklar verimsiz işletilerek tüketiliyor, özel mülkiyetteki birçok yatak tamamlanmış santrallerdeki üretimin başlamasını engelliyor. Tüm bunlara karşın uygun bir çözüm giti görülen "birincil kaynakların devletleştirilmesi" önerisi iktidarlarca sürekli göz ardı ediliyor. Bunun nedeni açık. Sermaye enerji istiyor ama özel mülkiyet olgusu sermayenin bu talebi ile dahi çelişir duruma geldi.

1973 enerji bunalımı ve bilinir kaynakların sınırlılığı tekelci sermayeyi de yıllardır sömürdüğü doğal kaynakları artık eskisi gibi hovardaca kullanmayı getirdi. Bu da enerji sektöründe tasarruf olgusunu geliştirdi, tleri kapitalist ülkelerdeki tasarruf anlayışı gene tekellerin çıkarlarından yana; ancak ülkemizdeki anlayış bunun çok daha gerisinde. Türkiye'de tasarruf denince kısıtlama anlaşılıyor. Bu ise halkın elektrik kullanımının sınırlanışı olarak somutlanmaktadır. Amaç özel sektörün enerji yetersizliğinden en az etkilenmesini sağlamak olduğundan, halkın kullanımına yönelik kısıtlama yetersiz kalan devlet fabrikalarının üretimi kısıtlarak enerji özel sektöre aktarılıyor.

Gerçek anlamda tasarruf ise enerjinin daha verimli kullanılması, birim enerji ile daha fazla üretim yapılması, üretimden tüketime kayıpların azaltılması biçiminde teknolojik gelişmeyi içeriyor ve bu alanda tasarruf halkın kullanımından çok sanayi sektörünü hedef alıyor. Tasarrufun doğru olarak kavranabilmesi ve halkın çıkarları ile çelişmemesi ancak böyle bir anlayışla olanaklı. Tüm bu gerçekler bize açıkça göstermektedir ki enerji bunalımının özünde sermaye iktidarlarının politikası ve çıkarları yatmaktadır. Toplumun talepleri enerji sektöründe de sermayenin çıkarları ile çelişmektedir. Bu nedendir ki sorun bir iktidar sorunudur ve sermaye iktidarları enerji bunalımına çözüm getiremez.

Saygılarımızla.

YÖNETİM KURULU